

Verslag van de vergadering van de statencommissie Bestuur, Europa en Middelen van 3 november 2008

Aanwezig:

H.R.A.L. Klein Kranenburg (CDA, voorzitter), J. Binnekamp (gedeputeerde), drs. W.M. de Jong (gedeputeerde), mw. A.H. Raven BA (gedeputeerde), dr. F.H. Barneveld Binkhuysen (VVD), dr. R. Bisschop (SGP), mw.drs. W.A. Bodewitz (PvdD), drs. W.J. Bos (PvdA), mr. J.M. Buiting (CDA), mw. P. Doornenbal-van der Vlist (CDA), drs. P.W. Duquesnoy (SP), ing. D. Kiliç (PvdA), C.J. van Kranenburg MA (ChristenUnie), J.W.R. van Lunteren (VVD), drs. B. Nugteren (GroenLinks), mw. A.M.A. Pennarts-Pouw (GroenLinks), drs. T.G.P.M. Ruijs (CDA), mw. Y. Smit (VVD), ir. T. Snyders (Mooi Utrecht), mw.drs. J.C.M. Versteeg (D66), drs. R.E. de Vries (D66)

Van ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R.J. Poort (adjunctgriffier), mw. W. Voorneman-Rijkers (verslag)

Afwezig:

R.C. Robbertsen (cvdK), mw. M. Haak-Griffioen (gedeputeerde), mw. A. Jonkers-Cornelisse (SP), mr. J.J.J. Streefland (ChristenUnie)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

2. Mededelingen

- Bericht van verhindering is ontvangen van de dames Haak en Jonkers en de heren Robbertsen en Streefland.
- De voorzitter deelt mede dat de vergadering van de commissie BEM van 22 december is verschoven naar 15 december a.s. (10.00 – 13.00 uur). In verband met afwezigheid van spreker zal de vergadering worden voorgezeten door de heer Barneveld Binkhuysen.
- De voorzitter deelt mede dat de eerder aangekondigde besloten bijeenkomst over huisvesting op 24 november a.s. niet doorgaat.
Desgevraagd door de heer Nugteren licht de heer Binnekamp toe dat naar verwachting geen nieuwe feiten zijn te melden op 24 november a.s. Eind november neemt het Kabinet besluiten over de wijze waarop moet worden omgegaan met de kredietcrisis. Dat is van eminent belang voor de strategie van de provincie. Conform eerdere toezegging zal spreker nog dit jaar in de commissie terugkomen met de laatste stand van zaken over de huisvesting. Op dit moment kan hij echter nog niet aangeven of het haalbaar is dit onderwerp te agenderen voor de vergadering van 15 december a.s.
- De voorzitter deelt mede dat het bezoek aan de BEL-gemeenten om geïnformeerd te worden over de ervaringen met het samenwerkingsmodel wordt gepland in 2009.
- de heer Poort deelt mede dat, evenals in het geval van Vecht en Venen, in het kader van de herindeling Valleigebied in het voorjaar 2009 hooravonden PS zullen worden georganiseerd in de desbetreffende drie gemeenten. In verband met het feit dat Scherpenzeel in de provincie Gelderland ligt, is dit initiatief ook voorgelegd aan de desbetreffende Statencommissie in Gelderland. Het initiatief wordt toegejuicht en er is mee ingestemd de hooravonden gezamenlijk te organiseren. Nadere informatie over de data volgen.

- De heer Poort deelt mede dat het Protocol Strategische Projecten en Programma's (agendapunt 18) ten onrechte bij de Ter Kennisneming stukken is opgevoerd. Voorgesteld wordt dit onderwerp te agenderen voor de volgende vergadering. Aldus wordt besloten.
- De voorzitter deelt mede dat met betrekking tot agendapunt 19, Voortgang herindeling Vecht en Venen, een aanvullend memo is verstrekt. Gedeputeerde Haak is niet aanwezig. Spreker kan zich voorstellen dat D66, die om bespreking van dit onderwerp heeft gevraagd, schriftelijk vragen stelt en de beantwoording vervolgens wordt geagendeerd voor 24 november a.s.
De heer De Vries kan zich in principe vinden in voornoemd voorstel. De vraag is echter of dit niet te laat is. Spreker hecht er wel aan dit onderwerp met GS te bespreken. De inhoud van de nagezonden memo is helder. De vraag is wat de consequenties hiervan zijn voor de provincie. De provincie is voor wat de procedure betreft in het gelijk gesteld door de rechter. D66 vraagt zich derhalve af wat is misgegaan in de Ministerraad en wat de mogelijkheden van de provincie zijn in die opstelling verandering te brengen dan wel ondersteuning te verlenen waardoor de herindeling kan worden voortgezet. Ook vanuit het gebied heeft spreker signalen ontvangen, dat men niet op een dergelijke vertraging zit te wachten. Op voorstel van de voorzitter wordt afgesproken dit onderwerp kort inhoudelijk aan de orde te stellen bij agendapunt 19.
- De voorzitter deelt mede dat agendapunt 12, Procesvoorstel beleidsevaluaties, is vervangen door een korte presentatie.

3. Ingekomen stukken

Geen.

4. Verslag van 6 oktober 2009 en Verslag besloten vergadering van 6 oktober 2006.

De verslagen worden conform vastgesteld.

5. Termijnagenda

De heer De Vries merkt op dat op 24 november a.s. een presentatie/discussie is gepland ter zake van de voortgang Randstad Urgent. Spreker informeert of daarbij een discussiestuk tegemoet kan worden gezien.

De heer Poort deelt mede dat de presentatie/discussie plaatsvindt op 17 november a.s. Er is toegezegd dat hieraan voorafgaande stukken zullen worden verstrekt.

6. Rondvraag

De heer De Vries memoreert dat PS op 13 oktober jl. een persbericht hebben ontvangen, waarin stond dat de provincie Utrecht geen geld had weggezet op buitenlandse rekeningen. Uit het overzicht van BZK naar aanleiding van het onderzoek daarnaar bij alle provincies en gemeenten, maakt spreker op dat de provincie Utrecht wel geld in het buitenland heeft weggezet. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Voorts vestigt spreker de aandacht op het op 30 oktober jl. verschenen persbericht in reactie op het door RTL naar buiten gebrachte feit dat de provincie Utrecht wel geld op buitenlandse rekeningen heeft staan. In het persbericht wordt dit tegengesproken.

D66 heeft moeite met deze tegenstrijdige berichten en wil hierover nader worden geïnformeerd, evenals over de risico's die de provincie hiermee loopt.

De heer Snyders heeft zich in deze verbaasd over de garantie ten aanzien van de ingelegde waarde. Geïnformeerd wordt of dit werkelijk is afgedekt.

Mevrouw Raven zet uiteen dat bij agendapunt 7, presentatie Treasury, nader zal worden ingegaan op de techniek en de wijze van handelen.

Spreekster bevestigt dat op 13 oktober jl. een persbericht is verschenen met de titel: "Geen geld op buitenlandse rekeningen". Dit moet echter worden gezien in de context van dat moment te weten of geld was uitgezet in risicogebieden. Daarvan was geen sprake, omdat de provincie Utrecht in het kader van het uitzetten van geld strengere voorwaarden hanteert dan de wet FIDO voorschrijft. De provincie Utrecht zet alleen geld uit in de eurozone.

Spreekster onderschrijft echter dat de titel van dit persbericht de feitelijke lading niet dekte, omdat de provincie Utrecht wel vorderingen heeft op buitenlandse banken.

Naar aanleiding van het overzicht van BZK heeft RTL naar buiten gebracht, dat de provincie Utrecht geld op buitenlandse spaarrekeningen heeft staan. Dat is niet juist en is derhalve weersproken in het persbericht van 30 oktober jl.

Spreekster is van mening dat de koppen van de persberichten niet gelukkig waren. Zij hoopt echter op begrip voor de situatie en de tijd waarin dit is gebeurd.

Eén van de voorwaarden, die de provincie Utrecht stelt, is een garantie op de hoofdsom.

Hierop zal nader worden teruggekomen bij agendapunt 7.

Mede gelet op het feit dat over dit onderwerp zowel in de vorige commissievergadering als in de vergadering van de Staten is gesproken, hecht de heer De Vries eraan op te merken het onzorgvuldig te achten dat een en ander op deze wijze is gepresenteerd. De commotie die hierover is ontstaan had in zijn visie kunnen worden voorkomen indien de informatie zorgvuldig was gecommuniceerd.

Mevrouw Raven zet uiteen dat het door de provincie Utrecht gevoerde beleid ter zake in de presentatie Treasury zal worden toegelicht. Van belang is o.a. dat vanwege het strakke beleid dat de provincie in deze voert het niet mogelijk was geld in IJsland uit te zetten.

Spreekster hecht er voorts aan op te merken dat de provincies een half jaar geleden in Binnenlands Bestuur werden gewezen op het feit dat ze veel te weinig risico namen als het ging om beleggen en hun rendementen te laag waren. Thans kan worden vastgesteld dat de provincie Utrecht vanwege die voorzichtigheid en de strakke voorwaarden niet in de gevarezone zit. Duidelijk moge zijn dat in deze tijd niet kan worden gezegd dat de provincie Utrecht geen enkel risico loopt, omdat niet bekend is welke bank wellicht morgen omvalt.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer De Vries merkt spreekster op dat de Nederlandse, Duitse en Belgische overheid zich garant hebben gesteld en de Fortis Bank zelfs is genationaliseerd. Over Ierland bestaat nog onzekerheid. Daarop wordt bij agendapunt 7 nader teruggekomen.

7. Presentatie Treasury

De heer Poorthuis licht toe dat het doel van de presentatie is de commissie informatie te verstrekken over de Treasury. In zijn presentatie gaat spreker vervolgens kort in op de algemene doelstelling van Treasury, de wijze waarop de provincie Utrecht in het bijzonder invulling geeft aan de Treasuryfunctie en op de recente ontwikkelingen.

De hand out van de presentatie is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De heer De Vries merkt op, dat een aantal banken qua rating is gedevalueerd. Aangegeven wordt, dat op korte termijn geen wijzigingen nodig zijn. De gelden in Ierland staan uit bij een bank met een tripple B rating. De vraag is of er niet voor moet worden gekozen de gelden te verplaatsen naar een bank met een single A of double A rating om meer risico te voorkomen.

De heer Duquesnoy vestigt de aandacht op de Statenbrief m.n. de grafiek tien jaars liquiditeit. In 2011 en 2012 is sprake van een negatieve liquiditeit, terwijl in de presentatie is aangegeven dat de provincie altijd over de benodigde liquiditeit zal beschikken. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

De heer Ruijs merkt op dat de term garantie(product) een gevoel geeft van veiligheid. Bepalend is echter wie de garantie heeft afgegeven en of dat op termijn wel een zekerheid biedt. Verzocht wordt om een reactie.

Mevrouw Bodewitz heeft behoefte aan een overzicht ten aanzien van de verhoudingen tussen de verschillende vormen van uitzetting van het geld. Geïnformeerd wordt of het mogelijk is aan te geven hoe de procentuele verhouding is tussen enerzijds de deposito's/spaargelden en anderzijds de obligaties/garantieproducten. Voorts is de vraag of aangegeven kan worden hoe de rendementen van die onderscheiden producten in de afgelopen twee jaar zijn geweest. Spreekster informeert voorts waarom de strategie van 'buy and hold' wordt gehanteerd en of deze strategie wordt voortgezet.

De heer Poorthuis zet uiteen dat het beleid erop is gericht de tripple B producten te verkopen. De waarde van die producten ligt echter dusdanig laag dat bij verkoop op dit moment een enorm koersverlies zou worden geleden, terwijl het risico op die twee producten nog steeds zeer aanvaardbaar is. Voorgesteld wordt derhalve die producten niet op heel korte termijn te verkopen, maar een goed moment af te wachten. Overigens loopt één van de producten binnenkort af en valt daarmee vrij.

De garantie voor een garantieproduct wordt afgegeven door de financiële instelling waarbij het product is afgesloten. Dat betekent dat de garantie voor obligaties, deposito's en garantieproducten altijd net zoveel waard is als de kredietwaardigheid van de instelling die de garantie geeft. Omdat de provincie die kredietwaardigheid zo belangrijk vindt, hanteert zij een systeem dat uitgaat van een hogere kredietwaardigheidrating dan de wet FIDO voorschrijft. Het feit dat ondanks het ratingsysteem toch banken zijn omgevallen, heeft te maken met de zeer extreme situatie die zich nu op de financiële markten heeft voorgedaan. Wat dat betreft mag de provincie Utrecht blij zijn, dat de nationale overheden een beschermingsprogramma hebben waarmee de banken in stand kunnen worden gehouden.

De verhouding tussen deposito's, obligaties en garantieproducten is ongeveer eenderde, eenderde, eenderde.

De buy and hold strategie is in overleg met PS vastgesteld bij de tot standkoming van het Treasurybeleid. Die strategie zal worden gehandhaafd. In de toekomst zal de provincie zich opnieuw beraden, zowel in IPO-verband als met PS, over de toekomstige invulling van het Treasurybeleid. Dat zal gebeuren op het moment dat de rust in de financiële markten weer enigszins is teruggekeerd.

Er is sprake van een jaarlijkse- en een tienjaarlijkse liquiditeitsprognose. Nu zijn alle ambities, plannen bij elkaar opgeteld. Op basis daarvan blijkt dat de provincie op enig moment geld tekort komt. Dat betekent dat het liquiditeitsbeleid zodanig zal worden bijgesteld, dat in die jaren kan worden beschikt over de middelen die benodigd zijn. Om dat te bereiken zullen bijvoorbeeld obligaties voor een kortere tijd worden afgesloten.

De Treasury van € 750 miljoen genereert een opbrengst van ca € 23 miljoen op jaarbasis. Dat komt uit op een gemiddeld rendement van 3 – 4%. Met dit percentage kan de norm van de inflatie worden bijgehouden. Spreker zegt desgevraagd door mevrouw Bodewitz toe de informatie over de rendementen van de verschillende producten per e-mail aan de PvdD te zullen verstrekken.

Mevrouw Raven zet met betrekking tot het risico ten aanzien van de producten op de Ierse bank uiteen, dat GS vooralsnog op het standpunt staan dat nu niet in paniek moet worden gehandeld en zodra het moment daarvoor goed is over moet worden gegaan tot verkoop van deze producten.

De heer De Vries neemt aan dat de provincie het advies van de Minister van Financiën ook ter harte neemt met betrekking tot het meer dan tot nu toe wegzetten van geld op tripple A banken.

Mevrouw Raven merkt op dat dit niet zondermeer als uitgangspunt kan worden genomen. De wereld kent slechts vijf tripple A banken, waarvan drie in Nederland. De Waterschapsbank (trippel A) heeft bijvoorbeeld te kennen gegeven geen geld meer nodig te hebben en biedt derhalve geen rente indien de provincie daarheen gaat.

De heer De Vries onderschrijft het vorenstaande maar kan zich anderzijds voorstellen dat de Minister van Financiën geen voorstel doet om de provincie de inflatiecorrectie te onthouden. De Minister heeft expliciet de BNG genoemd. Spreker informeert of de provincie overweegt daarvoor op de langere termijn te kiezen.

Mevrouw Raven antwoordt dat hierbij de afspraak een rol speelt, dat in het kader van de spreiding niet meer dan € 100 miljoen op één bank wordt gezet. Overigens staan GS op het standpunt dat de provincies, in tegenstelling tot de wens van de Minister van Financiën, autonoom moeten kunnen blijven beschikken over hun geld en GS hopen in die mening te worden gesteund door PS. Eén van de mogelijkheden om de situatie die thans is ontstaan te voorkomen zou kunnen zijn, evenals de provincie Utrecht al hanteert, strakkere voorwaarden te formuleren dan de wet FIDO thans voorschrijft.

De heer Van Kranenburg deelt mede dat de ChristenUnie de indruk heeft dat GS op een verstandige manier met het geld van de provincie omgaat. De ChristenUnie gaat er vanuit dat de commissie op de hoogte zal worden gehouden van actuele ontwikkelingen, hetgeen door mevrouw Raven wordt toegezegd.

De heer Snyders begrijpt dat de garanties op dit moment vooral door het ingrijpen van de Staat kunnen worden gegarandeerd. Gebleken is echter dat een respectabel instituut als Lehman Brothers toch om blijkt te kunnen vallen. Dat betekent wel dat als alles gaat glijden, de provincie mee zal glijden.

Mevrouw Raven onderschrijft het vorenstaande. Alhoewel de hoofdsomgarantie uitgangspunt is en nationale overheden met een beschermingsprogramma zijn gekomen, kan gezien de ontwikkelingen niet worden gegarandeerd dat de provincie geen enkel risico loopt.

De voorzitter bedankt de heer Poorthuis tot slot voor zijn komst en heldere toelichting.

8. Najaarsrapportage 2008

De heer Nugteren deelt mede dat GroenLinks op de meer politieke elementen zal terugkomen in de PS-vergadering.

Namens GroenLinks plaatst spreker vervolgens de volgende vragen en opmerkingen.

Blz. 8, Uitvoeringsprogramma. Aangegeven wordt dat bijstellingen geen gevolgen hebben voor de algemene middelen, omdat deze worden verwerkt via de reserve Coalitieakkoord en het geld op die manier beschikbaar blijft voor de uitvoering van het Coalitieakkoord. Volgens spreker kent de provincie de algemene regel dat overschotten terugvloeien naar de Algemene Middelen, tenzij een ander besluit wordt genomen. Geinformeerd wordt of dit een, in de tekst verwerkte, nog door PS te nemen besluit betreft.

Blz. 7, prognose rekeningresultaat 2008. Gesproken wordt over een totaalbedrag van per saldo € 64,8 miljoen. In de toelichting daarop op blz. 34 staan echter andere bedragen. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Blz. 51, BVR. In de destijds door PS vastgestelde uitvoeringsregels staat o.a. in artikel 2c dat de maximale omvang van de BVR € 7,5 miljoen bedraagt. Hetgeen op blz. 51 staat valt daarbinnen, zij het dat er bij de Begroting wordt voorgesteld daaraan nog meer toe te voegen. De vraag is derhalve of binnen de maximaal toegestane omvang wordt gebleven.

Vervolgens staat in genoemd artikel dat surplus per 31 december vervalt aan de Algemene Bedrijfsreserve. Spreker vraagt hiervoor nadrukkelijk aandacht.

Mevrouw Smit deelt mede dat de Najaarsrapportage met de stand per 31 augustus een goed inzicht biedt. Met deze rapportage is het verbetertraject duidelijk ingezet, hetgeen de VVD verheugt.

Geconstateerd moet worden dat weer sprake is van onderbestedingen. Het lijkt op het oog 7%. Indien dit echter wordt toegespitst op het Uitvoeringsprogramma blijkt dat sprake is van een onderbesteding van 13%. Met de begrotingswijzigingen wordt wel voldaan aan het voorstel van de Rekenkamer. Daarmee verdwijnt de onderbesteding echter niet. De VVD staat op het standpunt dat nog veel strakker moet worden gestuurd op de projecten, omdat de provincie het geld anders niet goed weggezet en bewaakt krijgt.

Met betrekking tot de verslaglegging van de projecten mist de VVD nog inzicht in o.a. de stand per 1 januari, wat moet worden gedaan, wat moet worden weggezet, welke prestaties daar tegenover staan, de risico's. Er is echter sprake van een verbetertraject. De VVD gaat er vanuit dat iedere keer een betere rapportage zal worden verkregen, waarin juist ook dat inzicht wordt verschaft.

De VVD is het eens met het voorliggende besluit met betrekking tot de bestemming van het voorlopige resultaat, zoals dat in het nieuwe voorstel is aangereikt. Hetzelfde geldt voor de instelling van de reserve voor het collectief particulier opdrachtgeverschap.

De heer Snyders merkt op dat een bedrag terugvloeit naar de Algemene Middelen. Mooi Utrecht pleit ervoor dat geld in te zetten voor nieuw beleid.

De heer De Vries spreekt zijn waardering uit over de inhoud van de Najaarsrapportage. Ter vergroting van het inzicht pleit spreker er in algemene zin voor vanaf de volgende keer een kolom 'begroot 2008' toe te voegen.

Thans liggen zowel de Najaarsrapportage als de Begroting ter bespreking voor. Wat D66 betreft had hier wat meer tijd tussen mogen zitten, zodat bekeken had kunnen worden of op basis van de Najaarsrapportage wellicht koerswijzigingen gewenst worden geacht die vervolgens middels een amendement bij de Begrotingbehandeling hadden kunnen worden ingebracht.

Op blz. 9 wordt een onderscheid gemaakt tussen het functioneren van PS en GS; PS moeten optimaal functioneren en GS mogen naar behoren functioneren. Geïnformeerd wordt waarom GS zichzelf zo weinig ambitie opleggen.

Onder international affairs (programmanummer 1.2) valt ook de relatie met de Chinese provincie Guangdong. De cvdK is trekker van de international affairs. Dit onderwerp speelt zich thans met name binnen GS af. D66 pleit ervoor dit onderwerp breder in de richting van PS te trekken. Voor het draagvlak van dergelijke relaties, zeker op internationaal niveau, zou het goed zijn te bezien op welke wijze inbedding in PS zou kunnen plaatsvinden. Spreker stelt zich hierbij voor o.a. van gedachten te wisselen over de doelstelling van die relatie en hoe deze wederzijds aanvullend kan zijn op het beleid van de provincie.

De heer Duquesnoy merkt op dat op blz. 8, onderbestedingen, wordt aangegeven dat door de bijstellingen bij de Jaarrekening 2008 een relatief lagere onderbesteding wordt verwacht ten opzichte van de begroting. Geïnformeerd wordt of in deze wordt gerekend vanaf de Begroting 2008 of vanaf de voorliggende Najaarsrapportage.

Met betrekking tot het Statenvoorstel (gewijzigd exemplaar) informeert spreker waarom Veenendaal Lantor is geschrapt.

De heer Buiting spreekt zijn waardering uit voor de Najaarrapportage. Het betreft een nieuw document dat past in de gewijzigde Planning & Controlcyclus. Spreker heeft het gevoel dat iedere keer een stap verder wordt gemaakt in termen van inzichtelijkheid en leesbaarheid. In aansluiting op het betoog van de VVD en D66 zet spreker uiteen dat ook in de Subcommissie voor de jaarrekening is stilgestaan bij de vraag op welke wijze sneller inzicht kan worden verkregen in dergelijke stukken. Er is namelijk wel sprake van een groot aantal begrotingswijzigingen, hetgeen de leesbaarheid bemoeilijkt. In overweging wordt gegeven een rapportage te verstrekken, waarin de afwijkingen direct visueel zichtbaar zijn; dat wil zeggen dat het begrote bedrag op nul wordt gezet en in de plus (groen) en de min (rood) precies kan worden gezien hoe de afwijkingen zijn.

Mevrouw Raven zet uiteen dat de Najaarsrapportage een nieuw instrument betreft. Spreekster begrijpt de opmerking van D66 over het op hetzelfde moment behandelen van de Najaarsrapportage en de Begroting. Het voordeel van de Najaarsrapportage is echter wel dat het tot en met 31 augustus loopt, waarmee een grote periode wordt meegenomen. Dit is de eerste keer, dus wellicht ook nog even wennen.

De suggesties ter verbetering van de inzichtelijkheid zullen worden meegenomen. Het geld in het kader van het Uitvoeringsprogramma is bestemd voor het Uitvoeringsprogramma. Alleen in het geval dat middelen vrijvallen vloeien deze terug naar de Algemene Middelen. Conform het nieuwe Collegeakkoord zal in het geval van nieuwe voorstellen bekeken moeten worden of deze binnen het Uitvoeringsprogramma en de Begroting 2009 kunnen worden gedekt.

De heer Nugteren informeert of voornoemde werkwijze niet een expliciet besluit van PS vereist.

De voorzitter begrijpt dat de inhoud van de Najaarsrapportage moet worden beschouwd als een begrotingswijziging, dat ter vaststelling aan PS wordt voorgelegd.

Mevrouw Raven bevestigt het vorenstaande.

Spreekster vervolgt dat de € 64,8 miljoen (blz. 7) op blz. 82 terugkomt als recapitulatie van de bijstellingen. Hetgeen op blz. 34 staat heeft alleen betrekking op programmanummer 4.5, doelmatig verkeer- en vervoersysteem. In de Najaarsrapportage wordt gerapporteerd op afwijkingen; de afwijkingen worden per programma aangegeven.

Met betrekking tot de BVR (blz. 51) licht spreekster toe dat bij de stofkamoperatie alle verschillende reserves zijn vrijgevallen. Er is nog één BVR van ruim € 4 miljoen, waaruit alle innovaties met betrekking tot de bedrijfsvoering zullen worden gefinancierd.

In de Najaarsrapportage wordt aangegeven dat alle onderbestedingen in 2009 daadwerkelijk zullen worden uitgegeven. De opmerking dat de verklaringen bij de projecten te summier worden geacht wordt meegenomen. Anderzijds zij opgemerkt dat alle projecten wel, uitvoerig beschreven, in de vakcommissies worden behandeld. Daarover worden ook uitvoerige verslagleggingen uitgebracht.

Met betrekking tot het verzoek meer gedetailleerd inzicht te verstrekken in de projecten merkt spreekster op dat het vaak ook om meerjarige activiteiten gaat die soms wel maar soms ook geen financiële jaarschijven hebben.

Mevrouw Smit geeft aan dat het inzicht waarom zij verzoekt niet altijd in de commissie aan de orde is. Het gaat met name om wat het totaalbudget was, hoeveel is uitgegeven tot 1 januari 2008, wat in 2008 wordt gepland, waar de provincie nu staat en wat nog moet worden geleverd. Zij acht dit inzicht gewenst om de financiële consequenties goed te kunnen beoordelen juist met betrekking tot de meerjarige projecten.

De heer Buiting stelt voor hierop nader terug te komen bij agendapunt 11, rapport onderzoek onderbesteding. Daarbij wordt een aantal suggesties aangegeven hoe met de onderbestedingen om te gaan o.a. ook in termen van meerjarenoverzichten.

Mevrouw Raven kan zich hierin vinden.

Spreekster vervolgt, dat nieuw beleid niet thuishoort in de Najaarsrapportage. Mooi Utrecht stelt voor geld dat terugvloeit naar de Algemene Middelen direct in te zetten voor nieuw beleid. Dat is een zaak van PS. GS zijn niet voornemens in deze met voorstellen te komen, omdat de uitvoering van de Begroting en het Uitvoeringsprogramma als uitgangspunten worden gehanteerd.

De heer Snyders zet uiteen dat zijn suggestie richting PS was bedoeld.

Mevrouw Raven gaat er vanuit dat zowel het streven van GS als PS erop is gericht optimaal te functioneren.

In de Najaarsrapportage is slechts sprake van boekhoudkundige aframingen, omdat geld dat begroot was voor 2008 pas in 2009 wordt uitgegeven. In dit stuk vallen nagenoeg geen middelen vrij. Alles wordt overgeboekt naar 2009 in de verwachting dat het geld dan wel wordt uitgegeven.

Voor Veenendaal Lantor is een andere dekking gevonden te weten uit het fonds Stedelijk Bouwen en Wonen en uit het fonds Hinderlijke Bedrijven. Dat komt middels een begrotingswijziging richting PS.

De heer Nugteren blijft moeite houden met het feit dat Begrotingswijzigingen niet expliciet in een besluit ter vaststelling worden voorgelegd aan PS.

D66 en de SP sluiten zich aan bij de opmerking van GroenLinks.

De voorzitter kan zich voorstellen dat in tekstuele zin wordt toegelicht dat de inhoud van de Najaarsrapportage in feite als een Begrotingswijziging aan PS ter vaststelling wordt voorgelegd. Spreker stelt vast dat de commissie zich kan vinden in zijn voorstel.

Mevrouw Raven zegt toe dat hieraan aandacht zal worden besteed.

De voorzitter sluit de discussie af met de conclusie dat dit onderwerp, vooralsnog niet als sterstuk, terugkomt in de PS-vergadering.

9. Programmabegroting 2009

Mevrouw Bodewitz merkt op dat op blz. 10 staat dat voor het bestuur, de bedrijfsvoering en centrale overhead € 55 miljoen is begroot aan uitgaven. In de Begroting van 2008 was daarvoor € 36 miljoen opgenomen. Verzocht wordt om een verklaring van dit forse verschil.

De heer Duquesnoy merkt op dat de nagezonden programmabladen geen paginanummers bevatten. Hij verzoekt hieraan de volgende keer aandacht te besteden.

Spreker vestigt de aandacht op de streefwaarden en getallen. Bij ‘tijdige afhandeling bezwaarschriften’ wordt bijvoorbeeld een streefwaarde van 90% gehaald; dat betekent dat nog steeds 10% niet op tijd worden afgehandeld. Geïnformeerd wordt of hier ook al rekening is gehouden met het feit dat de Regering van plan is de beslistermijnen te verlengen.

Spreker komt soms ook streefwaarden van nul tegen, bijvoorbeeld bij woningbouw bij gemeenten. De vraag is of de provincie dan helemaal niets wil.

De heer De Vries had zich kunnen voorstellen dat in het kader van het nieuwe Coalitieakkoord alleen de accentverschillen inclusief de financiële consequenties in de Begroting waren teruggekomen.

In het kader van de passage over de takendiscussie informeert spreker hoe dit zich verhoudt ten aanzien van de onlangs gevormde ad hoc commissie uit de staten die zich over dit onderwerp zal buigen.

In programmanummer 10, Provinciale Staten, wordt aangegeven dat inmiddels veel positieve stappen zijn gezet in de gewijzigde rolopvatting tussen PS en GS als gevolg van de invoering van het dualisme. In de visie van D66 is dit een voorbarige conclusie. Indien sec wordt

gekeken naar de feitelijke stappen die zijn gezet in de gescheiden verantwoordelijkheden valt nog veel te winnen.

Ter zake van de Samenwerkingsagenda beschouwen GS zich daarin als leidend. D66 hoopt dat in het kader van de versnelde evaluatie ook vanuit PS een bijdrage zal kunnen worden geleverd aan het sturen van dit programma.

Voorts wordt in dit programmanummer aangegeven dat GS ook in 2009 initiatieven zullen nemen om PS optimaal te ondersteunen. Geïnformeerd wordt aan welke initiatieven hierbij moet worden gedacht.

Ten aanzien van de nieuwe huisvesting en de ICT-werkplek acht spreker duidelijkheid over de eisen die daaraan worden gesteld gewenst.

Tenslotte vestigt spreker de aandacht op de indicatoren. Het aantal workshops dat jaarlijks wordt georganiseerd over het Europaproof maken van de organisatie zegt D66 niet zoveel over de kwaliteit dan wel wat daaruit komt qua informatie.

Het realiseren van publieke dienstverlening via internet (65%) zegt D66 niets. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Mevrouw Smit deelt mede dat sprake is van een inzichtelijke Begroting; een aanmerkelijke verbetering wat de leesbaarheid betreft. Ook het Uitvoeringsprogramma is helder met financieel gescheiden stromen. Bij de projecten van het Uitvoeringsprogramma ontbreken echter veelal de exacte doelen.

Met betrekking tot de inhoud van de Begroting merkt spreekster op dat mei het vertrekpunt van de uitgangspunten is. In mei is het prijsindexcijfer vastgesteld op 4%. Er was sprake van een hoge inflatie. De looncompensatie is vastgesteld op 3,5%. De looncompensatie is feitelijk nog steeds valide, maar naar de prijscompensatie kan in de visie van de VVD anders worden gekeken. De inflatie loopt thans sterk terug. In overweging wordt gegeven het percentage van 4%, dat thans is toegepast op de kostencomponent, te verlagen naar 2,75% gelijk aan de prijscorrectie die is toegepast op het innen van de leges.

Met betrekking tot programmanummer 7, Mobiliteit, merkt spreekster op dat in het nieuwe Coalitieakkoord is vastgelegd dat het meerjarenperspectief Mobiliteit ook financieel in de Begroting dient te worden verankerd i.c. € 8,5 miljoen per jaar tot 2020. De VVD mist in dit kader de € 8,5 miljoen in de meerjarenschijf van 2012. Verzocht wordt om een toelichting.

De heer Nugteren deelt mede dat hij in de Staten o.a. zal terugkomen op de positie van deze Begroting in het besluitvormingsproces van PS. Door de gehanteerde systematiek is de Begroting steeds meer de kaderstelling voor inhoudelijke besluiten die elders zijn genomen. Dat roept vragen op, mede omdat de Begroting de basis is voor de controletaak van PS. Dat vereist dat het in een aantal gevallen veel explicieter moet, hetgeen thans op een aantal punten nog niet het geval is.

Op blz. 4 e.a. wordt verwezen naar de toekomst van het rekeningrijden. Geïnformeerd wordt of al iets kan worden gezegd over de te verwachten inkomsten voor de provincie.

Op blz. 7 e.a. wordt vermeld dat het meerjarenperspectief Mobiliteit, de Pakketstudies, ook financieel in de Begroting dient te worden verankerd i.c. conform de Bestuursovereenkomst € 8,5 miljoen tot 2020. Spreker is in deze geen expliciet besluit tegengekomen van PS.

Op blz. 11 wordt gemeld dat de AVP een intensivering heeft doorgemaakt. In programmanummer 2 (5^e blz.) heeft spreker gelezen dat het kasritme met dat bedrag is verhoogd. Het is spreker onduidelijk wat nu precies wordt geïntensiveerd.

In algemene zin geldt voor heel veel in de Begroting dat GroenLinks mist wat er achter het bedrag zit dat voor een bepaald doel wordt vrijgemaakt.

Spreker vestigt vervolgens de aandacht op programmanummer 1, Ruimtelijke Ordening m.n. 4^e blz. inzake beleidsmatige accentverschillen naar aanleiding van Coalitieakkoord Accent 2008. Ter zake van de aanpak van de woningbouw wordt een viertal punten genoemd. Reeds

in de Staten is naar aanleiding van de bespreking van het Coalitieakkoord aangegeven dat de punten 3 en 4 conform het Streekplan dienen te worden omgedraaid. In het voorliggende stuk is die volgorde nog niet gecorrigeerd.

Mevrouw Raven licht met betrekking tot de € 55 miljoen overhead in de Begroting 2009 ten opzichte van € 36 miljoen in de Begroting 2008 toe dat dit te maken heeft met het feit dat als gevolg van de kanteling van de organisatie met een andere definitie van overhead wordt gewerkt omdat nu sprake is van één centrale afdeling. De verdeling van de bedragen kan worden verstrekt.

De streefwaarden en getallen betreffen de indicatoren die in PS zijn vastgesteld. Het lijkt spreekster niet dat daarover opnieuw een discussie moet worden aangegaan.

PS stellen de begroting vast. De kerntakendiscussie zullen PS en GS samen moeten voeren. Het doel van de passage met betrekking tot de kerntakendiscussie is met name aan te geven wat op het gebied van dit onderwerp zoal is gebeurd.

Het nieuwe Coalitieakkoord was qua financiën al doorgerekend. Thans is getracht de Begroting ook zoveel mogelijk qua tekst aan te passen aan het nieuwe Coalitieakkoord.

Vorig jaar is in PS afgesproken het prijsindexcijfer op 4% vast te stellen. In de Begroting zijn de cijfers van het CPB gehanteerd. De VVD stelt voor het percentage, conform de leges, te verlagen naar 2,75%. Spreekster wijst erop dat in de leges alleen de looncompensatie zit, terwijl het bij het prijsindexcijfer zowel om de prijs- als de looncompensatie gaat. Spreekster kan zich voorstellen dat bij de Voorjaarsnota 2010 kritisch wordt bekeken of het percentage moet worden aangepast.

De heer Bos informeert of GS in dat geval overwegen de standaard die is gekozen om PS te verbinden aan de uitspraken van het CPB in het kader van de MEV los te laten.

Mevrouw Raven antwoordt dat mei als uitgangspunt is genomen. Er is sprake van een wisselend inflatiecijfer op grond waarvan de provincie een soort ijkpunt dient te hebben. Spreekster begrijpt dat de VVD ervoor pleit niet zondermeer uit te gaan van 4% prijscompensatie, zodat ook scherp wordt ingekocht. Op grond hiervan heeft spreekster aangegeven zich te kunnen voorstellen dat hiernaar kritisch wordt gekeken bij de Voorjaarsnota 2010.

Voornoemd voorstel lijkt de VVD een goed idee, aldus mevrouw Smit. Indien begin volgend jaar blijkt dat de inflatie is afgenomen, zou de kostencomponent daarmee kunnen worden gecompenseerd. In de visie van de VVD is dat heel legitiem.

De heer Bos merkt op dat de economische ontwikkeling van de prijzen, de lonen en de inflatie jaarlijks in de MEV van het CPB wordt vastgesteld. Dat is de maatstaf die de provincie hanteert. Spreker zou er moeite mee hebben indien de MEV van het CPB wordt losgelaten, omdat de discussies dan niet meer over de Begroting gaan maar over de uitgangspunten van de Begroting.

Mevrouw Raven memoreert dat vorig jaar na een lange discussie in de Staten is besloten de CPI index te hanteren, hetgeen dit jaar ook is gebeurd. Dat laat onverlet dat de provincie scherp moet blijven.

Spreekster bevestigt dat de € 8,5 miljoen voor Mobiliteit in de meerjarenraming 2012 moet worden opgenomen. Hieraan moet nog een PS besluit voorafgaan, omdat het om een concreet gereserveerd bedrag gaat.

Met betrekking tot het rekeningrijden is bekend dat Minister Bos te kennen heeft gegeven dat alle provincies hun eigen belastinggebied krijgen en dat er gecompenseerd gaat worden. Over de nadere invulling is nog niet veel bekend. Er is een commissie gevormd die onder leiding van de heer Vermeent de vermogens van de provincies inventariseert; deze liggen heel verschillend. Het grote verschil heeft te maken met het feit dat sommige provincies hun aandelen van de elektriciteitsbedrijven hebben verkocht en andere in dat kader jaarlijks nog veel dividend ontvangen. In vooroverleggen met Vermeent heeft de provincie Utrecht

aangegeven dat ook zou moeten worden gekeken naar de provincie Zuid Holland die weliswaar geen inkomsten heeft uit elektriciteitsbedrijven, maar de grote steden Den Haag en Rotterdam wel veel inkomsten hebben gehad uit de verkoop van aandelen van de elektriciteitsbedrijven, terwijl de provincie Utrecht bijvoorbeeld de grote steden zoals Utrecht en Amersfoort, in tegenstelling tot Zuid Holland, steunt.

De AVP valt niet onder de portefeuille van spreekster. Zij meent dat in 2008 meer wordt uitgegeven dan begroot en dat dit uit de jaarschijf 2009 naar voren wordt gehaald. De vraag of dit in de Begroting wordt uitgelegd, dient in de commissie RGW aan de orde te worden gesteld.

Het laatste geldt ook voor de vraag over de volgorde met betrekking tot de woningbouw in programmanummer 1, Ruimtelijke Ordening. Het lijkt spreekster echter evident dat, indien een andere volgorde is afgesproken, dit in de tekst dient te worden aangepast.

De heer De Vries memoreert zijn vraag over initiatieven om PS te ondersteunen.

Spreekster onderschrijft voorts dat de indicatoren weliswaar zijn vastgesteld, maar dat ook met elkaar is afgesproken dat een proces wordt ingegaan om de indicatoren gedurende deze periode nog eens goed tegen het licht te houden mede in relatie tot de beleidsevaluaties.

De heer Duquesnoy vestigt de aandacht op blz. 75 met name de ongeoorloofde staatssteun. Geïnformeerd wordt wanneer duidelijk wordt of de provincie al dan geen staatssteun geeft. In het statenvoorstel wordt incidenteel ruim € 1 ton verstrekt aan het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug (punt 2). Geïnformeerd wordt of de kans bestaat, dat dit structureel wordt.

Mevrouw Raven licht toe dat voor wat betreft de initiatieven op het terrein van financiën moet worden gedacht aan de Planning & Controlcyclus, de indicatoren die zijn herijkt, het proces met betrekking tot de beleidsevaluaties, het leesbaarder maken van allerlei financiële producten om te zorgen dat PS zo goed mogelijk worden gefaciliteerd.

Het is spreekster bekend, dat druk wordt gewerkt aan het onderwerp staatssteun. Het is haar niet bekend wanneer daarover exact duidelijkheid komt.

De provincie geeft al structureel geld aan Recreatieschappen. Volgens spreekster is in het geval van het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug sprake van een incidenteel bedrag naast de structurele bijdrage. Dat de Recreatieschappen erg woekeren met hun geld en steeds moeite hebben hun Begroting sluitend te houden is genoegzaam bekend.

De heer Duquesnoy geeft aan dat zijn vraag op het laatste was gericht.

De voorzitter sluit de discussie over de Programmabegroting 2009 af met de conclusie dat dit onderwerp terugkomt in de Staten.

Op voorstel van spreker wordt besloten thans agendapunt 14 te behandelen in verband met een agendaprobleem van gedeputeerde De Jong.

14. Conferentie Samen op weg naar 2040!, Staat van Utrecht, Strategie

Mevrouw Doornenbal hecht er, los van de inhoud van de conferentie, aan op te merken dat zij moeite had met de ‘elitevorming’ op de donderdagavond in de zin dat de uitnodigende partij ging dineren terwijl de overige deelnemers aan de conferentie aan het werk werden gezet.

De heer De Vries sluit zich aan bij de opmerking van voorgaande spreekster. Inhoudelijk vond hij de conferentie een goed initiatief en heeft hij veel van de conferentie opgestoken. Spreker kan zich vinden in het voorgestelde traject. Hij acht het een goed idee dit jaarlijks te organiseren om ideeën met elkaar uit te wisselen. Spreker kan zich overigens voorstellen dat in de tussenliggende periode in met name de commissie BEM de discussie wordt gevoerd

over de tussenstappen. In het geval van deelonderwerpen kunnen deze ook in de vakcommissies worden behandeld.

Spreker is er geen voorstander van een ad hoc commissie Strategie uit de Staten in te stellen. Spreker pleit ervoor de hoofdlijn van de discussie plenair in de commissie BEM te voeren.

Wel kan spreker zich een fasegewijze behandeling voorstellen in de zin dat, op het moment dat de takendiscussie is afgerond, in de ad hoc Statencommissie Kerntaken de volgende stap wordt gezet waarbij ook de strategie wordt betrokken.

Voor een volgende keer pleit spreker ervoor de conferentie op één dag te organiseren, omdat het voor menigeen lastig is zich hiervoor twee dagen vrij te maken.

Mevrouw Bodewitz is alleen bij de eerste dag van de conferentie aanwezig geweest. De opzet van deze dag heeft zij als positief ervaren. Zij steunt het voorstel van D66 de conferentie de volgende keer op één dag te organiseren. De workshops waren over de twee dagen verdeeld. In de eerste bijeenkomst konden de onderwerpen slechts kort worden aangestipt; de discussie daarover werd op de tweede dag gevoerd, hetgeen jammer was voor diegenen die niet aanwezig konden zijn op de tweede dag. In haar visie zou het besteden van minder tijd aan de inleiding en meer tijd aan de mogelijkheid van inbreng de inhoud van de conferentie ten goede komen.

De heer Snyders geeft aan juist met veel plezier te hebben geluisterd naar de brede inleidingen. Er is veel de revue gepasseerd dat een vervolg moet krijgen. Spreker hoopt dat dit in een breder kader wordt getrokken in de zin dat wordt bekeken op welke wijze gemeenten en burgers in deze discussie kunnen participeren.

De heer Duquesnoy deelt mede dat de SP zich aansluit bij de suggestie van D66 deelonderwerpen op te pakken in de vakcommissies en de discussie op hoofdlijnen te voeren in de commissie BEM mogelijk in de vorm van werklunches o.i.d.

De heer Bisschop deelt mede dat hij niet in de gelegenheid was de conferentie bij te wonen. Op grond van het belang van dit onderwerp pleit de SGP voor een ad hoc Statencommissie Strategie.

Mevrouw Pennarts deelt mede dat GroenLinks positief was over de conferentie. GroenLinks vond het hoopgevend dat zoveel mensen vanuit allerlei organisaties de conferentie hebben bijgewoond. Hieruit blijkt dat de behoefte aanwezig is en dat de partners van de provincie Utrecht in deze het leuk en goed vinden om over dit onderwerp mee te praten.

Spreekster sluit zich aan bij de suggestie de conferentie de volgende keer op één dag te organiseren, evenals bij de opmerking van het CDA over de houding van de provincie als gastheer op de donderdagavond.

GroenLinks is er voorstander van dit onderwerp goed onder de aandacht te houden middels een ad hoc Statencommissie Strategie. Hierbij dient wel duidelijkheid te zijn over de interactie tussen de ad hoc Statencommissies Kerntaken en Strategie. Spreekster heeft uit de notulen van de vorige vergadering begrepen, dat hiervoor al aandacht is gevraagd en dat daarop nog een toelichting zal komen.

De heer Van Kranenburg deelt mede met genoegen te hebben deelgenomen aan de conferentie. Heel wat zaken hebben de revue gepasseerd; de richtingen zijn nog niet bepaald. De planning spreekt de ChristenUnie aan. Wat betreft het al dan niet instellen van een ad hoc Statencommissie Strategie hangt de gedachte van de ChristenUnie voorsnug in tussen alle suggesties die thans in dit kader zijn geventileerd. Wellicht is het verstandig af te spreken in de loop van het jaar een paar keer afzonderlijk in de commissie BEM expliciet over dit

onderwerp te spreken. Van belang is dat PS de zaak goed kunnen blijven volgen en aan de discussie kunnen blijven deelnemen.

Inhoudelijk vond spreker de conferentie buitengewoon inspirerend en de ChristenUnie verwacht veel van de discussie die het komende jaar met elkaar zal worden gevoerd.

De heer Van Lunteren spreekt zijn waardering uit voor de organisatie van de conferentie, die hij alleen op de donderdag heeft kunnen bijwonen. Hij heeft wel begrepen dat door de mogelijkheid van meer interactie op de vrijdag meer betrokkenheid werd ervaren. In die zin sluit spreker zich aan bij de suggestie de conferentie een volgende keer op één dag te organiseren. Wellicht dat ook kan worden meegenomen op welke wijze vorm kan worden gegeven aan meer betrokkenheid van de Staten daarbij.

Wat de VVD betreft hoeft geen ad hoc Statencommissie Strategie te worden ingesteld. Al eerder is aangegeven dat deze discussie ook in het verlengde kan worden gezien van de kerntakendiscussie. In die zin sluit de VVD zich aan bij de suggestie van D66 eventueel te kiezen voor een fasegewijze behandeling. Op zich lijkt het de VVD echter afdoende om dit onderwerp verder binnen de commissie BEM op te pakken en eventueel desgewenst te klankborden met de woordvoerders in de vakcommissies.

De heer Bos onderschrijft dat sprake was van een goede, inspirerende, conferentie die zeker voortzetting moet krijgen. Met betrekking tot het al dan niet instellen van een ad hoc Statencommissie betreurt spreker dat de meerderheid van de commissie BEM i.c. de Staten het onderwerp Strategie niet willen verbinden aan de ad hoc Statencommissie Kerntaken, terwijl die koppeling op blz. 5 van de Begroting wel wordt gelegd.

Spreker vraagt aandacht voor het rapport van Mommaas en Atzema, waarin scenario's worden neergelegd. Spreker acht dit een kwalitatief goed en belangrijk rapport, dat in feite een opmaat biedt voor toekomstig beleid in de provincie. Spreker staat op het standpunt dat dit rapport behandeling in de commissie BEM verdient; het kan als basis dienen voor de gedachtewisseling over het meest gewenste scenario voor de provincie Utrecht is. Voor de PvdA hoeft hiervoor niet nog een extra ad hoc Statencommissie Strategie in het leven te worden geroepen.

Mevrouw Doornenbal deelt mede dat het CDA geen voorstander is van een ad hoc Statencommissie Strategie, mede omdat ook veel Statenleden die geen deel uitmaken van de commissie BEM graag bij deze discussie betrokken willen worden. In die zin sluit spreekster zich aan bij de suggestie dit onderwerp in afzonderlijke sessies aan de orde te stellen.

De lovende woorden over het initiatief van de conferentie verheugen de heer De Jong.

Spreker onderschrijft de opmerking over de 'elitevorming' op de eerste avond. Een volgende keer zal dan op een andere manier moeten worden aangepakt.

De suggestie de conferentie op één dag te laten plaatsvinden neemt spreker mee.

Spreker begrijpt dat de meerderheid van de commissie niet voelt voor een nieuwe ad hoc Statencommissie Strategie. Spreker kan zich voorstellen dat dit onderwerp het komende jaar een drietal keren in de commissie BEM wordt geagendeerd op basis van tussenstappen die in het hele proces worden gezet. Over de vormgeving van deze bijeenkomsten kan nader van gedachten worden gewisseld.

Spreker onderschrijft het belang van gedachten te wisselen over de nota van Mommaas en Atsma en de daarin genoemde scenario's.

Spreker zal in de commissie terugkomen met een planningsvoorstel over de momenten waarop over dit onderwerp met elkaar van gedachten kan worden gewisseld.

De heer Duquesnoy geeft voor de volgende conferentie in overweging de Statenleden meer als gastheer/gastvrouw te laten fungeren tijdens de conferentie.
De heer De Jong neemt deze suggestie mee.

Mevrouw Pennarts merkt dat er geen draagvlak is voor het instellen van een ad hoc Statencommissie Strategie, mede op grond van het feit dat meer Statenleden dan alleen diegenen die zitting hebben in de commissie BEM over dit onderwerp zouden willen meepraten. GroenLinks kan zich in die redenering vinden. Op grond hiervan pleit GroenLinks er dan ook voor de tussenliggende bijeenkomsten in het komende jaar niet alleen te organiseren voor de commissie BEM maar voor PS.

De heer Van Lunteren geeft in overweging dit onderwerp ook te agenderen voor de vakcommissies. Daarmee wordt het doel bereikt, dat zoveel mogelijk Statenleden bij de discussie worden betrokken.

De heer De Jong staat op het standpunt dat het inhoudelijk betrekken van de vakcommissies af moet hangen van de aard van de producten. Hoe breder en algemener hoe minder dat aan de orde is; hoe specifiek hoe meer dat aan de orde is. In zijn visie kan dat in de loop van het proces met elkaar worden bepaald.

De voorzitter sluit de discussie over dit onderwerp af met de conclusie dat een vervolgvoorstel komt over de wijze waarop dit onderwerp aan de orde zal worden gesteld inclusief een planningsvoorstel.

10. Wijziging tarieventabel Algemene belastingverordening provincie Utrecht 1997 m.i.v. 1 januari 2009

Mevrouw Bodewitz merkt op dat de kosten van vergunningen met ingang van 1 januari 2009 worden verhoogd met 2,75% ter waarborging van de kostendekkendheid. Geïnformeerd wordt of het hier feitelijk om kostendekkendheid gaat of wellicht toch om een andere vorm van belasting.

Mevrouw Raven antwoordt dat het uitsluitend om kostendekkendheid gaat.

Mevrouw Bodewitz informeert naar de samenstelling van de precario voor de woonschepen.

Mevrouw Raven zegt toe deze informatie via de mail aan de PvdD te zullen verstrekken.

De voorzitter concludeert dat de commissie zich, met in achtneming van een voorbehoud van de PvdD, kan vinden in het voorliggende voorstel en ermee instemt dat dit als sterstuk naar de Staten gaat.

11. Rapport Onderzoek onderbesteding

De heer Kiliç spreekt zijn waardering uit voor het voorliggende rapport. Het is gelukt een goede analyse te maken van de onderbesteding. De vraag is hoe de onderbesteding omlaag kan worden gebracht. Uit het voorliggende rapport blijkt, dat 65% van de onderbesteding vanuit de interne organisatie komt en onderbesteding in het kader van projecten vooral een gevolg is van budgetteren. Spreker kan zich voorstellen dat in deze meer aandacht wordt besteed aan de risicoanalyses en daarnaast een grens wordt vastgesteld ten aanzien van de onderbesteding. Spreker informeert hoe de risico's zouden kunnen worden benaderd.

Mevrouw Pennarts memoreert, dat het Beleidskader onderbesteding begin 2009 tegemoet kan worden gezien. De conclusie in het voorliggende rapport, dat de omvang van de onderbesteding meer dan verondersteld is te voorkomen, verheugt GroenLinks. Gelet op het feit dat 65 % van de onderbesteding vanuit de interne organisatie komt en 60% van het budget

intern wordt doorgeschoven pleit GroenLinks ervoor als regel vast te stellen dat de bedragen in geval van onderbesteding aan het einde van het jaar terugvloeien naar de Algemene Reserve. GroenLinks acht dit een van de beste maatregelen om onderbesteding te beperken.

De heer Van Kranenburg merkt op dat op blz. 42/43 een reeks aanbevelingen staat. Het lijkt de ChristenUnie niet eenvoudig dat om te zetten in een scherp meetbaar beleidskader. In aansluiting op het betoog van de PvdA kan de ChristenUnie zich voorstellen dat in de Begroting wordt opgenomen wat een project minimaal kost en daarbij tevens een bepaalde risicofactor wordt opgenomen. Daarmee wordt de desbetreffende projectleider enerzijds een motief geboden om strak te begroten, terwijl anderzijds niet het risico wordt gelopen dat de uitvoering van het project in de problemen komt omdat te weinig is begroot. De ChristenUnie is op zoek naar een systeem waarbij de projectleiders een reële kans krijgen om zuiver te begroten en geen problemen krijgen met hun superieur, omdat in het laatste volgens spreker de kern van het vraagstuk zit.

De heer Buiting spreekt zijn waardering uit voor de inhoud van het voorliggende rapport. De conclusie, dat de omvang van de onderbesteding is te voorkomen omdat het grotendeels vanuit de interne organisatie komt, verheugt het CDA. De indruk werd nogal eens gewekt dat de onderbesteding het gevolg was van medefinancierings situaties.

Op blz. 2 van de Statenbrief wordt een aantal beleidsvragen gesteld ter zake van het uit te werken beleidskader. De eerste bullit, meer realistisch plannen, lijkt spreker vanzelfsprekend. Met betrekking tot de tweede bullit merkt spreker op dat het CDA het niet verstandig acht te spreken over acceptabele niveaus van onderbesteding. Het streven moet zijn gericht op nauwkeurig ramen. Indien van te voren percentages worden ingebouwd, wordt teveel naar onderbesteding toe geredeneerd.

Het begrip onderbesteding kan op verschillende manieren worden gedefinieerd. Het CDA pleit ervoor de definiëring zo zuiver mogelijk te houden.

Met betrekking tot de vierde bullit merkt spreker in aansluiting op de VVD op dat in geval van majeure programma's en infrastructurele investeringen wellicht moet worden gekeken naar de gehanteerde kasritmen. Nu wordt steeds inzicht verkregen per jaar met de belofte dat het geld het jaar daarop zal worden uitgegeven; een totaaloverzicht ontbreekt. Het gevaar daarvan is dat ieder jaar geld naar een volgende jaarschijf wordt doorgeschoven en uiteindelijk een keer over een Statenperiode heen zonder dat echt sprake is van een besturingsinstrument over dat type onderbestedingen.

Over de laatste bullit, het inzetten van het instrument overprogrammering, is hedenmorgen ook kort gesproken in de Subcommissie voor de jaarrekening. Gelet op de kasritmen en de onderbesteding van de afgelopen jaren, voelt het CDA ervoor het instrument overprogrammering in te zetten. Er zal dan echter eerst goed moeten worden bekeken binnen welke juridische kaders dat kan worden gerealiseerd. Het CDA pleit ervoor de juridische mogelijkheden van het inzetten van het instrument overprogrammering nader te onderzoeken.

Mevrouw Smit merkt op dat in de voorliggende notitie een voorzet wordt gegeven ten aanzien van een beleidskader onderbesteding. In de derde bullit op blz. 2 van de statenbrief wordt gevraagd of het relevant is om een onderscheid te maken tussen onderbesteding afkomstig vanuit de verschillende geldstromen. Algemene Middelen betreft puur een afwijgingsregistratie; bij Doeluitkeringen zou het relevant kunnen zijn, maar het gaat vooral om projecten. In de Begroting zitten de kleinere afwijkingen en wordt niet echt gesproken over onder- en overbesteding en meevallers. Het laatste is terug te vinden in de Voor- en Najaarsrapportage. Indien het over de onderbesteding gaat, gaat het over het Uitvoeringsprogramma en eventueel de oude projecten die nog lopen.

In het kader van de vierde bullit staat de VVD op het standpunt dat bij de infrastructurele investeringen het programmaniveau moet worden gevolgd. PS hebben een SMPU vastgesteld en de UMP's, die jaarlijks worden bijgesteld. Daar vindt die afrekening plaats. De VVD is er geen voorstander van er één grote brij van te maken.

Tot slot lijkt het de VVD een goed uitgangspunt nader te bekijken of het instrument overprogrammering kan worden ingezet.

De heer Bisschop sluit zich aan bij de waarderende woorden over de helderheid van het voorliggende stuk. Wel verbaast de SGP zich erover dat onderbesteding kan worden voorkomen door het tijdens de rit in de rapportages begrotingstechnisch te wijzigen. Volgens spreker is in dat slechts sprake van een andere wijze van onderbesteden. In zijn visie moet het vertrekpunt worden bekeken. Indien de Begroting wordt gezien als een werkprogramma voor het komende jaar mag worden verwacht dat de ambities worden geformuleerd en de daarbij behorende middelen worden aangegeven. Op het moment dat lopende het jaar wordt vastgesteld dat ambities niet kunnen worden waargemaakt dan is sprake van onderbesteding. Door dit boekhoudkundig op te lossen wordt het probleem van de onderbesteding niet weggenomen. Dat wordt in de visie van de SGP in het voorliggende rapport enigszins onderschat.

De SGP pleit ervoor het accent meer te leggen op realistisch ramen. Op dit moment kan de provincie Utrecht redeneren vanuit een riante positie. Dat is geriefelijk, maar voorkomen moet worden dat de zaak daardoor vertroebelt. In die zin sluit spreker zich aan bij het betoog van de VVD er geen grote brij van te maken, de draden uit elkaar te houden, op die manier grip te krijgen op het patroon van onderbesteding en dat terugbrengen tot realistisch ramen. Realistisch ramen is volgens de SGP de kern waarom het gaat.

Het verheugt ook mevrouw Raven dat het voorliggende rapport inzicht geeft in de oorzaak van de onderbesteding.

De commissie geeft aan dat niet realistisch is geraamd. Op blz. 32 van het rapport staan de hoofdoorzaken van de onderbesteding. Daaruit blijkt dat 40% van de onderbesteding wordt veroorzaakt door vertraging in uitvoering. Dat kan allerlei oorzaken hebben; het hoeft niet perse te maken te hebben met het niet realistisch ramen. Slechts 22% van de onderbesteding is een gevolg van het niet realistisch ramen in de primaire begroting.

De heer De Vries neemt aan dat bij het opstellen van een Begroting ook wordt gekeken naar het aantal mensen dat nodig is om de ambities te kunnen realiseren.

Mevrouw Raven merkt op dat uit het rapport blijkt dat vertraging in de uitvoering ook vaak ontstaat door externe factoren. In een aantal gevallen was dit echter bekend en hadden posten tijdig kunnen worden overgeboekt.

De heer De Vries krijgt ook andere signalen met name vanuit gemeenten die aangeven vaak lang te moeten wachten op de provincie. In die zin veronderstelt spreker derhalve dat zowel in- als externe factoren van invloed zijn op de oorzaak van onderbesteding en de provincie zeker voor wat betreft de interne factoren de hand in eigen boezem moet steken.

Mevrouw Raven bevestigt dat het laatste en is van mening dat daaraan iets kan worden gedaan.

De heer Kiliç merkt op dat bij een vertraging in uitvoering naast realistisch budgetteren ook realistisch plannen een rol speelt.

De heer Buiting is van mening dat het bovenstaande het belang van het mogelijk inzetten van het instrument overprogrammering duidelijk maakt; niet om de ambities of de realistische planning onderuit te halen, maar om te voorkomen dat het kwartje altijd naar dezelfde kant valt.

Mevrouw Raven memoreert dat de Staten een half jaar geleden een motie hebben aangenomen waarin zij GS nadrukkelijk oproepen aan de slag te gaan met het instrument

overprogrammering. Dat is, afhankelijk van de juridische kaders, mogelijk maar hierbij zij wel opgemerkt dat PS het budgetrecht houden. Het dilemma is altijd enerzijds het flexibel willen zijn en anderzijds het willen houden aan de Raming en de Begroting. Van belang is dat PS en GS zich niet laten belemmeren door alleen naar de cijfers te kijken; het gaat er uiteindelijk om dat het streven erop is gericht de ambitie te halen. Soms is het een half jaar later dan gepland, maar indien daarop alert wordt gereageerd kan daarop sneller met een Begrotingswijziging worden ingespeeld. Dat heeft dit onderzoek ook uitgewezen. De reactie van de commissie op de vragen op blz. 2 van de Statenbrief zullen worden meegenomen. Deze kunnen richting geven aan de verdere uitwerking van het beleidskader onderbesteding.

Spreekster is er geen voorstander van als regel vast te stellen dat de bedragen in geval van onderbesteding aan het einde van het jaar terugvloeien naar de Algemene Reserve. Zij kan zich voorstellen dat dit per geval wordt bekeken. Voorts acht zij het ook niet reëel een bedrag vast te stellen voor de onderbesteding omdat een en ander sterk afhangt van het project of het programma.

De heer Bisschop is niet gelukkig met de benadering van de gedeputeerde ten aanzien van de onderbesteding in relatie tot ambitie en overprogrammering. Met het accepteren van onderbesteding wordt ambitie ingeleverd. Het voordeel van overprogrammering is dat het geld op dat moment voor een andere doel beschikbaar wordt gesteld. Indien in financiële zin in de Begroting vertaalde ambities niet worden waargemaakt, wordt het budgetrecht van PS evenzeer aangetast als wanneer middels overprogrammering de ambitie op een andere wijze wordt waargemaakt. Spreker is ervan overtuigd dat in goed overleg vormen zijn te vinden om die geldstroom te sturen. De SGP sluit zich in deze aan bij het betoog van het CDA en geeft GS in overweging nadrukkelijker aandacht te besteden aan het inzetten van het instrument overprogrammering.

Mevrouw Raven wil er geen misverstand over laten bestaan dat met elkaar een aantal ambities is afgesproken. Spreekster heeft met haar betoog willen aangeven dat, indien de ambities niet op het gewenste moment worden gehaald, sprake is van een Begrotingstechnisch probleem. Daarop moet worden gestuurd. In haar visie is echter het grootste belang dat de ambities uiteindelijk worden gehaald.

Mevrouw Pennarts merkt ter zake van het voorliggende stuk op dat sprake is van kaderstellende vragen vooraf. Gelet op het feit dat het om kaderstellende vragen gaat, pleit zij ervoor dit stuk als zodanig ook te agenderen voor PS.

De heer Kilić vestigt de aandacht op blz. 15, punt 2 de kwaliteitsverbetering organisatie. In de Begroting 2007 was € 6,3 opgenomen en in de Jaarrekening 2007 € 3,2 miljoen; een onderbesteding van 50%. Hij informeert hoe dit kan worden verbeterd. In zijn visie is dit een kwestie van realistisch begroten.

De heer Duquesnoy merkt op dat een vraag luidt of het relevant is een onderscheid te maken waarvan de onderbesteding afkomstig is. Hij denkt dat het wellicht veel belangrijker is om het onderscheid in de onderbesteding te maken naar de endogene c.q. exogene oorzaken. Ter zake van de discussie over de termijn in relatie tot het halen van de ambitie hecht spreker eraan op te merken dat het overschrijden van de termijn in sommige gevallen grote gevolgen kan hebben in negatieve zin. Een en ander dient derhalve per geval te worden bezien.

De heer Van Kranenburg pleit er ten behoeve van de verdere uitwerking van het beleid voor realistisch te begroten maar mensen tegelijkertijd de ruimte te bieden risico's aan te geven en eventueel te calculeren. Indien aan het eind van de Begroting alle risico's bij elkaar worden

opgeteld en daarvan een bepaald percentage wordt begroot, kan voor een belangrijk deel grip worden verkregen op de onderbestedingen.

Mevrouw Raven merkt op dat dit rapport heeft aangegeven dat de interne organisatie alert moet zijn op realistisch begroten. Spreekster onderschrijft voorts het betoog van de SP dat een en ander per project en programma heel erg verschillend kan liggen.

Met betrekking tot de vraag over blz. 15 punt 2 licht spreekster toe dat een en ander over twee in plaats van een jaar had moeten worden uitgespreid.

Ten aanzien van de status van het voorliggende stuk licht spreekster toe dat het de bedoeling is dat op basis van de discussie die thans is gevoerd een beleidskader wordt geformuleerd. Het beleidskader gaat naar de Staten. Dit stuk behoeft als zodanig niet in de Staten te worden behandeld.

De voorzitter sluit de discussie over dit onderwerp af met de conclusie dat het kaderstellende stuk op basis van de beraadslagingen in de commissie wordt afgewacht.

12. Procesvoorstel beleidsevaluaties

Mevrouw Wisotsky gaat aan de hand van een powerpointpresentatie in op het onderwerp beleidsevaluaties. De doelstelling van de presentatie is een kader te schetsen voor de inrichting van beleidsevaluaties. Spreekster zal dit doen aan de hand van twee invalshoeken:

- het belang van het instrument in het kader van het masterplan P&C;
- een aantal overwegingen die van belang zou kunnen zijn bij de in- en uitvoering van dit beleidsinstrument.

De hand out van de presentatie is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De heer Bos kan zich, gelet op de tijd en het belang van dit onderwerp, voorstellen dat de discussie de volgende keer op basis van de hand-out wordt gevoerd.

De voorzitter constateert dat de commissie het voorstel van de PvdA ondersteunt. Hij biedt de commissie thans de gelegenheid vragen te stellen naar aanleiding van de presentatie.

Mevrouw Versteeg vestigt de aandacht op de sheet achterliggende discussie. Daar worden 4 taken genoemd van PS. Spreekster wijst erop dat PS geen beleid ontwikkelen, maar het voorgestelde beleid van GS accorderen. Voorts voeren PS geen beleid uit. Zij controleren beleid en evalueren het uitgevoerd beleid.

Mevrouw Wisotsky geeft aan dat de hele zin moet worden gelezen. "PS moeten in het beleidsproces op verschillende momenten in het jaar en middels verschillende instrumenten in staat worden gesteld om de drie rollen te kunnen vervullen." Dat is iets anders.

Mevrouw Versteeg geeft aan hierop nader te zullen terugkomen bij de inhoudelijke behandeling van dit onderwerp.

De heer Van Kranenburg merkt op dat in de presentatie naar voren kwam dat PS het onderzoeksprogramma dwingend aan de Rekenkamer voorleggen. Volgens spreker kunnen PS maximaal suggesties doen aan de Rekenkamer om bepaalde zaken uit te zoeken.

De voorzitter bedankt mevrouw Wisotsky voor haar komst en heldere uiteenzetting. Hij sluit de discussie af met de conclusie dat dit onderwerp zal worden geagendeerd voor de volgende vergadering.

13. Programma Utrecht e- Provincie –bijgestelde versie
Besloten wordt dit onderwerp in beslotenheid te behandelen.

TER KENNISNEMING

15. Productenbegroting 2009

16. Rapportage treasury 2^e kwartaal 2008

17. Beantwoording vragen cie BEM 12-6-2008 over de tijdelijke uitbreiding van ca. 20 fte ten behoeve van de uitvoering van het collegeprogramma (uitvoeringsprogramma inclusief samenwerkingsagenda)

18. Protocol Strategische Projecten en Programma's

Wordt geagendeerd voor de volgende vergadering.

19. Voortgang herindeling Vecht en Venen

De heer De Vries kan zich voorstellen dat GS in de PS-vergadering op 10 november a.s. antwoord geeft op een aantal vragen die, desgewenst schriftelijk, door D66 zullen worden ingediend.

De heer Ruijs heeft er moeite mee indien hierover afzonderlijk vragen moeten worden ingediend. Er wordt niet meer gevraagd dan om een rapportage van hetgeen is gebeurd.

De heer De Vries steunt het betoog van het CDA. In het nagekomen memorandum staat dat gedeputeerde Haak de komende week overleg voert met de staatssecretaris. Verzocht wordt PS te informeren over het resultaat van dat gesprek. Op basis daarvan kan vervolgens worden bepaald of daarop nader moet worden teruggekomen.

Mevrouw Pennarts memoreert dat in Loenen een motie is aangenomen, waarin wordt uitgesproken dat Loenen niet mee wil werken aan de herindeling. In De Ronde Venen is een discussie gaande over de samenstelling van de Stuurgroep rond deze herindeling. GroenLinks vraagt zich af of het niet gewenst is dat gedeputeerde Haak zich in de regio aldaar laat zien om te bekijken of een en ander kan worden opgelost.

De voorzitter zegt toe dat de vragen zullen worden doorgesluisd naar gedeputeerde Haak met het verzoek hierop te reageren in PS.

20. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering onder dankzegging voor ieders komst en inbreng.